

ΧΡΟΝΟΛΟΓΙΚΟΣ ΔΕΙΧΤΗΣ ΤΗΣ ΖΩΗΣ ΤΟΥ ΠΑΠΑΔΙΑΜΑΝΤΗ¹

- 1851 (4 Μαρτ.) Γεννήθηκε στη Σκιάθο². Ὁ πατέρας του Ἀδαμάντιος Ἐμμανουήλ ἦταν ἱερέας καὶ καταγόταν ἀπὸ ναυτικὴ οἰκογένεια ποὺ κρατοῦσε ἀπὸ τὴν παλιὰ ντόπια οἰκογένεια τοῦ Χατζηγιάννη ποὺ εἶχε στὸ σόι τῆς ἱερομόναχου καὶ ἡγουμένου. Ἡ μητέρα του Γκιουλῶ (Ἀγγελικὴ) ἦταν κόρη τοῦ Ἀλεξ. Μωραΐτη. Ἦταν ὁ δεῦτερος γιὸς τοῦ ἱερέα Ἀδαμαντίου, γιατί πρῶτος γιὸς ἦταν ὁ Ἐμμανουήλ ποὺ γεννήθηκε στὶς 26 Φεβρ. 1843 καὶ βαφτίστηκε στὶς 2 Ἀπριλίου, ἀλλὰ πέθανε πολὺ μικρός.
- 1851 (9 Ἀπριλ.) Βαφτίστηκε στὴν ἐκκλησία τῶν Τριῶν Ἱεραρχῶν καὶ νουνός του ἦταν ὁ ἀδελφός τῆς μητέρας του Κωνσταντῖνος Α. Μωραΐτης, ποὺ ἔκαμε τρεῖς φορές δήμαρχος στὸ νησί³.
- 1856 - 1860 Ἦταν μαθητὴς τοῦ δημοτικοῦ σχολείου Σκιάθου. Δάσκαλοί του ἦταν οἱ Σκιαθίτες Γ. Κ. Λογοθέτης, Ἐπιφ. Α. Καλοειδὴς καὶ γιὰ ἓνα μῆνα στὴν τετάρτη τάξη ὁ Ι. Ε. Μωραΐτης, ἀπὸ τὸν ὁποῖο πῆρε καὶ τὸ ἀπολυτήριό τοῦ δημοτικοῦ σχολείου μὲ τὸ ὄνομα Ἀλέξανδρος Παπαδιαμάντης.
- 1860 - 1862 Ἦταν μαθητὴς στὴν πρώτη καὶ δευτέρη τάξη τοῦ ἑλληνικοῦ σχολείου Σκιάθου μὲ τὸ ὄνομα Ἀλέξανδρος Παπα-Ἀδαμαντίου, μὲ δασκάλους τὸ Σκοπελίτη Γεώργιο Ι. Γεωργάρα καὶ τὸν πατέρα του.

---

1. Ἀπὸ τὸ βιβλίό τοῦ Ἰω. Ν. Φραγκούλα *Σκιαθίτικα. Α' Ἱστορία τῆς Σκιάθου*, ἐκδόσεις «Ἰωλκός», Ἀθήνα 1978, μὲ τὴν πρόθυμὴ ἔδεια τοῦ συγγραφέα.

2. Ὁ Ρήγας (βλ. Merlier, *Γράμματα* 227) σημειώνει πὼς τὴν ἡμέρα τῆς γέννησός του ἦταν ἡ ἑορτὴ τοῦ Ἁγίου Γρηγορίου τοῦ Παλαμᾶ.

3. Κατὰ τὸν Ρήγα (Merlier 228): «ἔτυχε δὲ τότε, ἐνῶ ὁ βαπτίζων αὐτὸν παπᾶ Νικόλαος ἔρριπτε τὸ ἔλαιον εἰς τὴν κολυμβήθραν, νὰ σχηματισθῇ αὐτομάτως ἐπὶ τοῦ ὕδατος αὐτῆς σταυρὸς διὰ τοῦ ἐλαίου· τὸ δὲ περιέργον τοῦτο συμβεβηκὸς ἐξήγησεν ὁ παπᾶ Νικόλαος εἰπὼν ὅτι "αὐτὸ τὸ παιδί θὰ γίνῃ μεγάλος"».

- 1862 (Ίούλ.) Μένει στη Σκίαθο για τούς ἴδιους λόγους πού ἔμεινε καί ὁ Μωραϊτίδης.
- 1865 (9 Σεπτ.) Γράφτηκε στήν τρίτη τάξη τοῦ ἑλληνικοῦ σχολείου Σκοπέλου μέ τὸ ὄνομα 'Αλέξανδρος 'Αδαμαντίου ἱερέως.
- 1866 (6 Σεπτ.) Πῆρε τὸ ἀπολυτήριο τοῦ σχολαρχείου ἀπὸ τὴ Σκόπελο μέ τὴν παρατήρηση στὸ βιβλίο πρακτικῶν «ἀπολυτέος καί ἐπαινετέος ἐπαίνω Αου βαθμοῦ» μέ τὸ ὄνομα 'Αλέξανδρος 'Αδαμαντιάδης. Σχολάρχης του ἦταν ὁ 'Αλέξανδρος Καμπάνης ἀπὸ τὴν "Ανδρο.
- 1866 - 1867 Μένει πάλι στη Σκίαθο, γιατί στὸ σπίτι του ἔχουν οικονομικὲς δυσχέρειες καί δὲν μποροῦν νὰ τὸν στείλουν νὰ συνεχίσει τὸ γυμνάσιο.
- 1867 - 1869 Τελείωσε τὴν πρώτη καί δεύτερη τάξη τοῦ γυμνασίου στη Χαλκίδα.
- 1869 (18 Ὀκτ.) Γράφτηκε στήν τρίτη τάξη τοῦ γυμνασίου στὸν Πειραιά.
- 1870 (Φεβρ.) Διέκοψε τὴ φοίτηση στὸ γυμνάσιο καί ἤρθε στη Σκίαθο, ἀπ' ὅπου ἔκαμε περιοδεία στὸ "Άγιο Ὀρος καί ξαναγύρισε στὸ νησί του.
- 1873 (Ὀκτ.) "Ἐδωσε προαγωγικὲς ἐξετάσεις στὰ μαθήματα τῆς τρίτης τάξης τοῦ γυμνασίου στὸ Βαρβάκειο καί γράφτηκε στήν τετάρτη τάξη.
- 1874 (18 Ἄπρ.) Γράφει τὸ πρῶτο λυρικό του ποίημα γιὰ τὴ μητέρα του, πού τὸ βρῆκε σὲ γράμμα του ὁ Μερλιέ καί τὸ δημοσίεψε τὸ 1934.
- 1874 (Σεπτ.) Πῆρε τὸ ἀπολυτήριο τοῦ γυμνασίου ἀπὸ τὸ Βαρβάκειο.
- 1874 (16 Σεπτ.) Γράφτηκε στὸ Πανεπιστήμιο, στη φιλοσοφικὴ σχολή, μέ τὸ ὄνομα 'Αλέξανδρος Παπᾶ 'Αδαμαντίου. Ὁ καθηγητὴς Κουμανούδης, πού στὸν κατάλογό του τὸν ἀναφέρει ὡς Παπαδαμαντίου μέ μιὰ λέξη, σημειώνει ὅτι «ἀκροῶται τακτικῶς». Συμφοιτητὴ του ἔχει τὸ Γεώργιο Βιζυηνό.
- 1875 (Σεπτ.) "Ἐκαμε ἀνανέωση τῆς ἐγγραφῆς του στὸ δεύτερο ἔτος. Ὁ Κουμανούδης στὸν κατάλογό του σημειώνει ἀπλῶς τὸ ὄνομά του χωρὶς καμιά παρατήρηση. Δὲν θὰ πάρει ποτὲ δίπλωμα.
- 1877 Στρατεύτηκε. Ὑπηρέτησε ὅμως γιὰ λίγο διάστημα, γιατί πῆρε ἀναστολή ὡς σπουδαστής.

- 1879 Γνωρίζεται με τὸν Γαβριηλίδη.
- 1879 Δημοσίευσε τὸ μυθιστόρημα «Μετανάστις» στὴν ἔφημ. «Νεολόγος» τῆς Κωνσταντινουπόλεως με τὰ ἀρχικὰ Α.Π.δ.
- 1880 (Σεπτ.) Κλήθηκε πάλι στὸ στρατὸ καὶ ὑπηρετήσε ὡς τις 13 Ἰουλίου 1881.
- 1881 (Ὀκτ.) Ἔκαμε τὴν πρώτη συγγραφικὴ του ἐμφάνιση στὴν Ἀθήνα δημοσιεύοντας στὸ περ. «Σωτήρ» τὸ ποίημα «Δέησις» (ἐράνισμα ἐκ τῶν Ψαλμῶν) σ' ἐλεύθερη διασκευῆ.
- 1882 (5 Νοεμ.) Ἄρχισε νὰ δημοσιεύει τὸ μυθιστόρημα «Οἱ Ἐμποροὶ τῶν Ἐθνῶν» στὴν ἔφημ. «Μὴ Χάνεσαι» με τὸ ψευδώνυμο Μποέμ.
- 1882 Ἐργάζεται ὡς μεταφραστῆς στὴν ἔφημ. «Ἐφημερίς» τοῦ Κορομηλαῖ.
- 1884 (21 Ἀπρ.) Ἄρχισε νὰ δημοσιεύει τὸ μυθιστόρημα «Ἡ Γυφτοπούλα» στὴν ἔφημ. «Ἀκρόπολις» τοῦ Γαβριηλίδη με τ' ὄνομά του.
- 1886 Τὸ μπακάλικο τοῦ Καχριμάνη στοῦ Ψυρρῆ γίνεται τὸ στέκι του στὶς ἐλεύθερες ὥρες του.
- 1887 Ἀνακάλυψε τις ἀγρυπνίες ποὺ γίνονταν στὸ ἐκκλησάκι τοῦ προφήτη Ἐλισσαίου στὸ Μοναστηράκι καὶ τις παρακολουθεῖ τακτικά. Κάνει τὸν ψάλτη καὶ τυπικάρη.
- 1887 (26 Δεκ.) Δημοσίευσε στὴν ἔφημ. «Ἐφημερίς» τὸ πρῶτο διήγημά του «Τὸ Χριστόψωμο».
- 1888 - 1891 Εἶναι τακτικὸς συνεργάτης στὴν ἔφημ. «Ἐφημερίς».
- 1892 - 1897 Εἶναι τακτικὸς συνεργάτης καὶ μεταφραστῆς στὴν ἔφημ. «Ἀκρόπολις».
- 1898 Μετάφρασε ἐκ τοῦ ἀγγλικοῦ τὸ βίο τοῦ Χριστοῦ τοῦ Φρ. Φαράρ.
- 1899 Ἐργάζεται ὡς μεταφραστῆς στὴν ἔφημ. «Ἄστυ» τοῦ Κακλαμάνου.
- 1902 Ἦρθε στὴ Σκιάθο καὶ ἔμεινε ὡς τὸν Αὐγούστο 1904.
- 1903 Δημοσίευσε ἀπὸ τὴ Σκιάθο τὴ «Φόνισσα» στὸ περ. «Παναθήναια».
- 1903 (Ὀκτ.) Ἐγράψε τὸν πρόλογο καὶ ἔκαμε ὀρισμένες διορθώσεις στὴν «Ἱστορία τῆς Παναγίας τῆς Κουνίστρας» τοῦ Ἐπιφ. Δημητριάδη.
- 1906 Φωτογραφήστηκε στὴ Δεξαμενὴ ἀπὸ τὸ Νιρβάνα.

- 1908 Βγῆκε δεύτερη φωτογραφία με τὸ Βλαχογιάννη.
- 1908 (13 Μαρτ.) Γιορτάστηκε στὸν «Παρνασσὸ» ἡ 25ετηρίδα του ὑπὸ τὴν προστασία τῆς περιγλίπισσας Μαρίας Βοναπάρτη με ὀμιλητὲς τὸν Κακλαμάνο, Νιρβάνο καὶ Προβελέγγιο.
- 1908 (τελ. Μαρτ.) Ἦρθε στὴ Σκίαθο, ὅπου καὶ μένει πιά.
- 1908 (15 Δεκ.) Ἔγιναν στὸ νησί τὰ ἐπεισόδια γιὰ τὴν εἰκόνα τῆς Παναγίας τῆς Κουνίστρας, στὰ ὁποῖα πῆρε ἐνεργὸ μέρος.
- 1910 (29 Νοεμ.) Ἔπεσε ἄρρωστος στὸ κρεβάτι.
- 1911 (2 Ἰαν.) Πέθανε, ἀφοῦ λίγο πιὸ μπροστὰ τοῦ δόθηκε τὸ παράσημο τοῦ ἀργυροῦ σταυροῦ τοῦ Σωτῆρος. Κατὰ τὶς ἀδελφές του καὶ τὸν Μωραϊτίδη πέθανε τὰ μεσάνυχτα στὶς 2 πρὸς τὶς 3 Ἰανουαρίου. Στὴ ληξιαρχικὴ ὅμως πράξι τοῦ θανάτου του σημειώνεται, ὅτι πέθανε στὶς «δύο Ἰανουαρίου ἡμέραν Κυριακὴν καὶ ὥραν 11ην π.μ.». Πέθανε ἀπὸ πνευμονία, «ἐνφλουέντζαν», ὅπως γράφει ἡ ληξιαρχικὴ πράξι. Ἡ κηδεῖα του ἔγινε στὶς 3 Ἰανουαρίου καὶ τὸν ἐπικήδειο ἐκφώνησε ὁ τότε δημοδιδάσκαλος Γεώργιος Α. Ρήγας.